

שם הפעילות: צו ראשון – שווה להתכונן

הכותב/ת: אייל מור יוסף (עורך)

מתוך חוברת הכנה לצה"ל: "מנהיגות ומעורבות בקרב בני הקיבוצים"

ערכים ומטרות הפעילות

הבנת חשיבותו ומשמעותו של הצו הראשון כבסיס לכל מתווה השירות.

קהל יעד

חברת הנעורים

משך הפעילות

כשעה וחצי

רשימת ציוד ועזרים

1. כדור
2. נספחים לפעילות:

נספח 1 - כרטיסי היגד - [לחצו כאן](#)

נספח 2 - שלבי המיון בצו ראשון - [לחצו כאן](#)

3. קישור לאתר: מתגייסים - [לחצו כאן](#)

מערך הפעילות

משחק פתיחה: משחקים מסירות עם כדור: כל פעם התופס צריך להגיד מושג צה"לי כלשהו, לפי סדר האלף בית. למשל: אלוף משנה- בסיס- גדוד וכן הלאה... מי שנפסל, מהסס, לא תופס את הכדור- צריך להרים כרטיסיית היגד (ראה נספח 1) ולהגיד מה דעתו עליה.

למדריך: לאחר שהנפסל מתייחס בעצמו להיגד (אומר איפה הוא ביחס אליו)- רצוי לתת גם לעוד חברה להגיד- האם הם מזדהים?

חלק א'

צו ראשון הינו יום שבא להכיר אתכם לפי פרמטרים קבועים, כדי שלצה"ל יהיה יותר קל לשבץ אתכם לתפקיד מתאים.

ננסה לחדד את הדימוי שלכם לגבי מה מצפה לכם באותו יום:

1. נחלק לחניכים את שלבי המיון בצו הראשון ב-5 כרטיסיות נפרדות (ראה נספח 2), ונבקש מהם לנחש מהו הסדר שבו הם קורים בפועל- ולסדר אותם לפי הסדר בצו הראשון- מה קורה קודם? מה אח"כ? עברו על השלבים אחד אחד, ונסו לדלות כמה שיותר שאלות שמטרידות את החניכים- מה לא ברור? מה מלחיץ? במה לא אעמוד? איך מתכוננים קודם? וכו'.
אם יש בקיבוץ חייל י"בניק שעברו לא מזמן צו ראשון, ויוכלו לעזור לשפר את הדימוי- מה טוב.

2. מומלץ להגדיר זמן מובנה לשאלת שאלות, שיחה פתוחה ורגועה, טיפים ועצות של בעלי ניסיון.

למדריך: עלינו לעזור לחניכים לפזר קצת את הערפל מסביב לחוויה הזו- הפעם הראשונה שהחניך פוגש את המערכת הצבאית, ועלינו לעזור לו להתכונן בהתאם.

סיכום

צו ראשון זהו השלב שבו אתם פוגשים לראשונה את המערכת הצבאית, וסביר להניח שזה מאיים מאוד. חשוב שתדעו שיש איך להתכונן לכך, אתם יכולים להיעזר בי ובחברים בוגרים. העיקר- אם יש לכם חששות או אי בהירות- דעו שאתם לא לבד. בכל מקרה מומלץ להתייחס ליום הזה ברצינות להפגין מוטיבציה וערנות לישון טוב לילה לפני... שאלות?

תובנות ודגשים חינוכיים

תהליך החינוך בהכנה לצה"ל נעשה בהליך התנסותי, הדרגתי, שהצלחה בכל שלב נותנת לחניכים תחושת מסוגלות ורצון לעמוד באתגרים נוספים.
תוכנית ההכנה לצה"ל בתנועה הקיבוצית בנויה משני עמודי תווך מרכזיים - הראשון ביניהם הינו ההכנה הפיסית והשני- ההכנה המנטאלית.

בהכנה הפיסית, חשובה קודם כל ההבנה הבסיסית כי אימוני הכושר הגופני הינם מתודה בלבד, ואין הדבר מהווה מטרה. האימון הפיסי הוא אחד מהגורמים האטרקטיביים מבחינת החניכים, במחשבה שרבים מהחניכים לא יצטרפו לתוכנית חינוכית, אך ההגדרה "תוכנית לכושר קרבי" תגרום להצטרפותם. הרעיון המרכזי הוא לייצר אצל החניכים תחושת מסוגלות, התמדה לאורך זמן, והכרות עם היכולות שלהם לעמוד בפני קשיים שיוצבו להם בתהליכים הקדם צבאיים ובצבא עצמו.

ההכנה המנטאלית שזורה כחוט השני בתוכנית השנתית, והיא צריכה להיות ביחס כזה, שמצד אחד נשמר הקשר בין נושא אחד למשנהו, ומצד שני לא נקטע רצף האימונים הפיסיים הקשור בתוכנית.

היחס שאנו ראינו כנכון, הינו מערך ערכי אחד על כל שלושה אימוני כושר קרבי, כלומר בערך פעם בשבועיים.

להכנה המנטאלית מספר תחומי משנה:

- ☒ **תחום המוטיבציה** - עוסק בעיקר בדרכון החניך לשירות משמעותי בצה"ל
- ☒ **תחום אינפורמטיבי** - כולל בחובו את הידע המהימן (לא שמועות) הדרוש למלש"ב כדי להתמודד עם הליכי הגיוס, בחירת יעד הגיוס, אופי המסגרת הצבאית וכו'
- ☒ **תחום ערכי** - זהו לב ליבה של התוכנית. התחום הערכי, אשר אנו רוצים לחזק אצל קבוצת הנעורים בקיבוץ, הינו הגורם המשמעותי ביותר באם חניכנו יתמידו בשירות משמעותי בצה"ל או לא. בתחום זה ברצוננו לחזק ערכים אוניברסאליים וערכים ספציפיים לחברה הישראלית ולצה"ל. בכלל זה, ראיית השירות הצבאי כמרכיב חיוני בתפיסת האזרח הבוגר והפעיל בחברה.
- ☒ **למידת שפה** - שדה הפעולה בצבא מורכב מעולם מושגים חדש, שבו למרכיב האנושי מקום חשוב. השתלבות הפרט במערכת מצריך זמן הסתגלות למקום ולשפה החדשים ויש לתת את הדעת על כך בהכנה, ובתחילת התהליך הצבאי.

עקרונות מנחים

1. **אמונה בדבר** - תוכנית זו יוצאת מנקודת מוצא, כי כל נער ונערה במדינת ישראל, יכול וצריך לעשות שירותי משמעותי בצה"ל או למען החברה הישראלית.
2. **הקבוצה** - אנו מאמינים כי תוכנית מסוג זה, יש בה כדי לתת פן ערכי משמעותי בחברת הנעורים, ולייצר אמירה ברורה סביב עקרונות וערכים חברתיים שנשחקו בעשורים האחרונים.
3. **תחליף** - אנו רואים בתוכנית זו תחליף חינוכי משמעותי למה שהפך להיות שגרת יומם של בני הנעורים בקיבוצים (פחות פויקה יותר אמירה ערכית)
4. **חיבור** - אנו רואים בתוכנית כלי לחיבור בין מדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), לבין קבוצת הנעורים אשר גם אם נראית אדישה, הנושא נוגע לנימי נפשה.
5. **דוגמא אישית** - התוכנית בנויה על כך שמדריך הנעורים, בוגר צבא (או שירות לאומי), יוביל את קבוצת הנעורים למצב של מוכנות ואכפתיות כלפי שירותם הצבאי, דרך עקרון הדוגמא האישית.
6. **קבוצה** - לקבוצה, לאווירה שהיא מייצרת, ולקשרים שבתוכה, יש השפעה רבה על הפרטים שמרכיבים אותה, גם בהנעה למוטיבציה, ובהמשך לרגעי התמודדות עם קושי ומשבר.